

Музика – це феноменальне явище, яке дає педагогам і батькам великі можливості для розвитку інтелекту дитини. Встановлено, що ритм і висота музичного звуку впливають на роботу лівої півкулі мозку, а тембр і мелодія – на роботу правої півкулі. Таким чином, використання музики визначається одним із дієвих засобів інтелектуального розвитку дитини.

Огінська Раїса Тимофіївна

Національний університет «Острозька академія»

СУЧАСНІ ЦІННОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Цінності в житті соціума виступають соціально-значимими орієнтирами діяльності людей, вони є чимось більш високим, ніж звичайна зацікавленість персони. Саме через культурні цінності людина задовольняє свої потреби, і саме існування цінностей відрізняє людину від тварини. Система цінностей та ідей слугує для регулювання поведінки членів суспільства.

В умовах сучасної трансформації суспільства, що відбувається в українській державі, відбувається спотворення розуміння та засвоєння цінностей. Студентство – це сподвижники передових суспільних реформацій та інтелектуальний потенціал суспільства, важливо якими цінностями вони керуються.

Вивченням системи цінностей молоді займалися такі вчені, як М. Боришевський, О. Анісімова, О. Юрчик, В. Вассерман, Л. Панкова, М. Соснихіна. Вплив трансформації суспільства на систему цінностей вивчали М. Марценюк, В. Воропаєва. Також важливість духовних цінностей та виховання на засадах моралі студентської молоді досліджували О. Целюкова, І. Бех, П. Ситник.

Аналізуючи наукову літературу, ми розуміємо цінність у двох аспектах – суспільному (як властивість того чи іншого суспільного предмета, явища, які задовольняють потреби, інтереси, бажання) та особистісному (як відношення суб'єкта до предметів та явищ реальності, яке виражається ціннісними орієнтаціями, соціальними установками, якостями особистості). У структурі системи цінностей виділяється категорія «ціннісні орієнтації», які є центральним компонентом структури особистості і розглядається нами як відносно стійке, соціально обумовлене, вибіркоче ставлення людини до сукупності матеріальних і духовних суспільних благ і ідеалів, які розглядаються як предмети цілі або засоби для задоволення потреб життєдіяльності особистості.

Нами виявлено, що існує безліч критеріїв поділу цінностей, зокрема: за об'єктом засвоєння – матеріальні, матеріально-духовні; за метою засвоєння – егоїстичні, альтруїстичні; за способом вияву – ситуативні, стійкі; за роллю у діяльності людини – термінальні, інструментальні; за змістом діяльності – пізнавальні, предметно-перетворювальні (творчі, естетичні, наукові, релігійні та ін.); за належністю – особистісні (індивідуальні), групові, колективні, суспільні (також демократичні), загальнонародні (національні), загальнолюдські. Крім цього, на формування цінностей та ціннісних орієнтацій мають вплив безліч факторів, наприклад: культурний досвід; моральні принципи; особистий досвід; атмосфера в сім'ї. На формування цінностей саме студентів впливають система освіти; самоосвіта; діяльність політичних організацій, трудового колективу, засобів масової пропаганди; ідеали; місце проживання; рівень політичних знань; професійна зацікавленість; твори мистецтва і літератури; психологічні характеристики особистості; сім'я. Одним із важливим фактором, що впливає на формування цінностей вважаємо трансформацію суспільства.

Трансформацією вважаємо перетворення форм і змісту суспільного поняття, його норм, цінностей, ментальності, та інших соціокультурних сторін соціуму. Це також особливий стан суспільства, коли воно перебуває в процесі модифікації, зі структурою, що постійно змінюється. Трансформація українського суспільства супроводжується кризою. Більше того, вчені приходять до думки, що ми живемо в епоху без цінностей. Відтак трансформація суспільства викликає дезорганізацію в структурі цінностей, проявляється в зміні самої

соціальної структури: відбувається зниження соціальної цінності духовно-моральної сфери, посилюється маргінальність, колективна безвідповідальність і некомпетентність, втрата національної ідеї, втрата розуміння історичної перспективи, відчуття почуття провини, сорому, тривожності, апатії, незадоволеності і невдоволення. На сучасному етапі молодим людям життєво важливо, щоб хтось пояснював їм суть того, що відбувається, передавав досвід вирішення проблем, відкривав шляхи розвитку – важлива психологічна підтримка. Адже, виховувалися вони ще на старих засадах, а зміни суспільства змушують їх адаптуватися до нових умов.

Природно, що процес сучасної трансформації українського суспільства має значний вплив на масову свідомість української молоді. А студентська молодь – це лабораторія, яка виробляє та апробує невідомі раніше цінності, відносини, моделі поведінки, культурні норми та зразки. Нами виявлено, що в останнє двадцятиріччя відбулася зміна цінностей по осі «колективізм-індивідуалізм» у сторону індивідуалізму, нині студентська молодь цінує власну самореалізацію, саморозвиток і креативність, а також престиж, високий матеріальний стан. З традиційних цінностей значущим лишається сім'я та здоров'я. Більшість науковців, спостерігаючи за цінностями сучасної молоді, наголошують на важливості духовно-морального виховання, оскільки у деяких філософських працях зазначається, що ми живемо в епоху без цінностей. Людьми керує сфера надання послуг та задоволення потреб, вони ведуть здебільшого споживацький спосіб життя, не задумуючись про духовність, моральність. Разом з поширенням індивідуалістських цінностей, люди, і молодь зокрема, стають егоїстичними, не здатними до емпатії, допомоги іншим.

Перспективу подальших досліджень ми бачимо у розробці ширшої тренінгової програми для формування духовних, альтруїстичних цінностей у студентської молоді, а також розробки методичних рекомендацій на засадах моральності, яка повинна бути впроваджена в навчальних закладах.

Шейна Лариса Олександрівна

Кандидат педагогічних наук, доцент

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Гращенко Вікторія Володимирівна

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

КРОС-КУЛЬТУРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Глобалізаційні процеси у сучасному світі відбуваються прискореними темпами практично в усіх сферах життя. Спільні ділові проекти, міжнародні угоди, програми обміну та стажування, написання статей та виступи на зарубіжних наукових конференціях, закордонні туристичні поїздки передбачають знання місцевих звичаїв, традицій, норм ділової поведінки та етикету, стандартів соціальної взаємодії тощо.

Крос-культурний погляд на вивчення різноманітних питань у сучасних наукових дослідженнях є достатньо розповсюдженим. Зокрема, піднімаються питання крос-культурної комунікації, крос-культурної компетентності, адаптації як крос-культурної та перекладацької проблеми, крос-культурних аспектів міжнародного бізнесу, крос-культурних порушень етики, крос-культурної психології.

У цьому контексті будь-яка іноземна мова виконує не тільки навчальну та пізнавальну функції, проте є засобом соціалізації у крос-культурному просторі.

Крос-культурна соціалізація на заняттях з іноземної мови може відбуватися опосередковано або безпосередньо.

Перший спосіб (опосередковано) – традиційне навчання іноземній мові. Крос-культурна соціалізація відбувається за рахунок того, що будь-яка іноземна мова є відображенням мовної картини світу, притаманної тому чи іншому мовному середовищу. Відповідно, вивчення цього